

**Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu**

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Ludvíka Davida (soudce zpravodaj), soudkyně Kateřiny Šimáčkové a soudce Davida Uhlíře o ústavní stížnosti stěžovatele **Ing. J. B.**, zastoupeného JUDr. Filipem Chytrým, advokátem se sídlem Praha 2 – Vinohrady, Rubešova 83/10, proti usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 3. 2013 č. j. 28 Cdo 122/2012-110, proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 28. 7. 2011 č. j. 70 Co 317/2011-94 a proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 24. 2. 2011 č. j. 27 C 267/2008-78, za účasti **Nejvyššího soudu, Městského soudu v Praze a Obvodního soudu pro Prahu 2**, jako účastníků řízení, a **České republiky – Ministerstva spravedlnosti**, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, jako vedlejšího účastníka řízení, takto:

- I. Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 28. 7. 2011 č. j. 70 Co 317/2011-94, rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 24. 2. 2011 č. j. 27 C 267/2008-78, jakož i usnesením Nejvyššího soudu ze dne 12. 3. 2013 č. j. 28 Cdo 122/2012-110, bylo porušeno základní právo stěžovatele na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.**
- II. Tato rozhodnutí se proto ruší.**

Odůvodnění:

I.

Průběh řízení před obecnými soudy

1. Podanou ústavní stížností se stěžovatel pro tvrzený zásah do ústavně zaručených práv – na ochranu vlastnictví podle čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím státního orgánu podle čl. 36 odst. 3 Listiny a na spravedlivý proces garantovaný ustanoveními čl. 36 odst. 1 Listiny, čl. 6 odst. 1 a čl. 13 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) – domáhal zrušení v záhlaví označených rozhodnutí obecných soudů.

2. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 24. 2. 2011 č. j. 27 C 267/2008-78 byla zamítnuta žaloba, již se žalobce (stěžovatel) po státu domáhal

zaplacení částky 77 100 000 Kč s příslušenstvím z titulu náhrady škody odpovídající znehodnocení akcií obchodní společnosti SLATE – B. D. S. O., a. s., které bylo podle tvrzení stěžovatele způsobeno nezákonným rozhodnutím o zahájení trestního stíhání (nejprve pro trestný čin podvodu, pak zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění) a uvalením vazby. Stěžovatel byl v celém rozsahu zproštěn podané obžaloby rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 20. 10. 2006, který nabyl právní moci dne 6. 2. 2007.

3. Městský soud v Praze (odvolací soud) rozhodnutí soudu prvního stupně v rozsudku ze dne 28. 7. 2011 č. j. 70 Co 317/2011-94 ve věci samé potvrdil. Dovolání stěžovatele bylo usnesením Nejvyššího soudu ze dne 12. 3. 2013 č. j. 28 Cdo 122/2012-110 pro nepřipustnost odmítnuto.

4. Obecné soudy nárok na náhradu škody posuzovaly podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (dále jen „zákon č. 82/1998 Sb.“). Dospěly k právnímu závěru o nedostatku příčinné souvislosti mezi trestním řízením, popř. vazbou stěžovatele, a vznikem škody.

5. Soudy v napadených rozhodnutích konstatovaly, že stěžovateli mohla vzniknout škoda následkem bezúplatného převodu dobývacího prostoru Svatoňovice, který byl majetkem obchodní společnosti SLATE – B. D. S. O., a. s., na třetí osobu. Příčinou škody mohl být podle právního posouzení obecných soudů pouze postup likvidátora obchodní společnosti, který smlouvu o převodu dobývacího prostoru uzavřel. Za důvod vzniku škody tedy soudy nepokládaly vazbu a trestní stíhání stěžovatele.

II.

Argumentace stěžovatele

6. V ústavní stížnosti bylo argumentováno, že obecné soudy se s nárokem na náhradu škody proti státu z titulu nezákonného rozhodnutí nevypořádaly ústavně konformně. Stěžovatel se dovolával náhrady škody nikoli pro převod dobývacího prostoru, nýbrž pro trestní stíhání a zabavení akcií v trestním řízení (které vedlo k nemožnosti vykonávat akcionářská práva, k nedostatku usnášeníschopnosti valné hromady i odklonu obchodních partnerů). Nesouhlasil s tím, že obecnými soudy byl vznik škody spojován toliko s postupem likvidátora.

7. Stěžovatel uplatnil nárok na náhradu škody u Ministerstva spravedlnosti České republiky dne 27. 2. 2008, zatímco k převodu dobývacího prostoru likvidátorem došlo až smlouvou ze dne 26. 3. 2008. Stěžovatelem bylo namítáno, že už v době vrácení akcií (počátkem roku 2008) po vydání zprošťujícího trestního rozsudku byla hodnota akcií obchodní společnosti nulová, jak je možno znalecky prokázat. Obecné soudy tak rozhodnutí o náhradě škody proti státu neodůvodnily dostatečně.

8. Otázku příčinné souvislosti mezi nezákonným rozhodnutím o zahájení trestního stíhání (popř. o vazbě) a vznikem škody posoudily obecné soudy svévolně a protiústavně. Stěžovatel zdůraznil, že soudy byly povinny se zabývat tím, do jaké míry byl pokles ceny akcií (z částky 77 100 000 Kč na 0 Kč) důsledkem trestního

stíhání, nebo postupu likvidátora, tj. bezúplatným převodem dobývacího prostoru. Neměly se bez dalšího spokojit s paušálním konstatováním, že škoda byla způsobena převodem dobývacího prostoru, tedy likvidátorem. Stěžovatelem byl proto dovozován zásah do ústavně garantovaných práv na spravedlivý proces a na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím státního orgánu ve smyslu čl. 36 odst. 1 a 3 Listiny.

III.

Vyjádření ostatních účastníků řízení

9. Obvodní soud pro Prahu 2, Městský soud v Praze a Nejvyšší soud podaly na výzvu Ústavního soudu k ústavní stížnosti vyjádření, ve kterých odkázaly na odůvodnění napadených rozhodnutí. Dovolací soud poznamenal, že právní posouzení nároku na náhradu škody obecnými soudy bylo v souladu se zákonnou úpravou a v rámci rozhodování o přípustnosti dovolání nemohla být posuzována správnost skutkového závěru soudů k otázce příčinné souvislosti.

10. Stěžovatel podal k vyjádřením účastníků řízení repliku. Vyslovil nesouhlas s názorem Nejvyššího soudu, že v daném případě nedošlo k porušení ústavně garantovaných práv. Uvedl, že obecné soudy postupovaly v rozporu s žalobními tvrzeními o důvodu vzniku škody.

11. Vedlejší účastník řízení před Ústavním soudem se k podané ústavní stížnosti na výzvu Ústavního soudu nevyjádřil.

IV.

Vlastní právní posouzení

12. Ústavní soud konstatuje, že včas podaná ústavní stížnost splňuje všechny zákonem stanovené náležitosti, a proto nic nebrání meritornímu projednání a rozhodnutí věci [viz § 30, § 34, § 72 a § 75 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“)].

13. Od Obvodního soudu pro Prahu 2 byl vyžádán nalézací spis, aby mohl být proveden řádný přezkum ústavní stížností napadených rozhodnutí.

14. Po zvážení stížnostních námitek i obsahu napadených rozhodnutí a příslušného spisového materiálu dospěl Ústavní soud k závěru, že ústavní stížnost je důvodná.

IV./a

Ústavněprávní dimenze věci

15. Ústavní soud je soudním orgánem ochrany ústavnosti a tuto svoji pravomoc vykonává mimo jiné tím, že ve smyslu čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy ČR rozhoduje o ústavních stížnostech proti pravomocným rozhodnutím a jiným zásahům orgánů veřejné moci do ústavně zaručených základních práv a svobod. Ústavní soud není

součástí soustavy obecných soudů, a proto není povolán k instančnímu přezkumu jejich rozhodnutí. Oprávnění Ústavního soudu k zásahu do rozhodnutí obecných soudů je dáno toliko v případě, pokud výklad podústavního práva obecnými soudy není ústavně konformní, vyplývá z nesprávného hodnocení významu základního práva a má podstatný význam pro rozhodnutí soudu (tzv. Heckova formule) [Wagnerová, E.; Šimíček, V.; Langášek, T.; Pospíšil, I. a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2012, str. 32, bod 109].

16. Základní práva a svobody působí v právním řádu jako regulativní principy, na které obsahově navazují komplexy norem podústavního práva. Porušení některé z daných norem, a to v důsledku svévole (např. nerespektováním kogentní normy) anebo na základě interpretace, jež je ve výrazném rozporu s principy spravedlnosti, pak zakládá dotčení na základních právech a svobodách [viz např. náleze Ústavního soudu ze dne 8. 7. 1999 sp. zn. III. ÚS 224/98 (N 98/15 SbNU 17)].

17. Rozhodnutí obecných soudů, napadená ústavní stížností, vykazují porušení práva stěžovatele na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny.

18. Právem na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny je právo každého, aby nestranný a nezávislý soud dbal v rámci rozhodování zákonného postupu a rozhodl souladně s kautelami spravedlnosti. Ústavní soud k posuzované věci konstatuje, že obecné soudy napadenými rozhodnutími zasáhly do práva stěžovatele na spravedlivý proces, neboť v odůvodnění nevyřešily ústavně konformně otázku podmínky vzniku odpovědnosti státu za škodu, a to příčinné souvislosti mezi trestním stíháním (zahájením trestního procesu, zabavením akcií, popřípadě i vazbou stěžovatele) a tvrzenou škodou. Došlo totiž k rozporu žalobních tvrzení s právními závěry soudů, vyslovenými v odůvodnění napadených rozhodnutí.

19. Právní posouzení sporu o náhradu škody proti státu nebylo obecnými soudy provedeno z pohledu všech žalobních tvrzení, což zakládá neúplnost a v důsledku nepřezkoumatelnost odůvodnění vydaných rozhodnutí o nároku na náhradu škody.

20. Právo na řádné odůvodnění soudního rozhodnutí je vyvozováno z principu nezávislosti soudů a předvídatelnosti rozhodování [náleze Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1995 sp. zn. III. ÚS 84/94 (N 34/3 SbNU 257)]. Obecné soudy svá rozhodnutí dostatečně neodůvodnily, protože nevzaly v potaz tvrzení stěžovatele a všechny okolnosti případu.

IV./b

Porušení základního práva na spravedlivý proces

21. Součástí principů spravedlivého procesu ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny je povinnost řádného odůvodnění soudního rozhodnutí. Obecné soudy jsou v rozhodnutích povinny zhodnotit všechny podstatné okolnosti případu a k námitkám účastníka zvažovat dopad tvrzených skutečností na právní posouzení sporu.

22. Význam práva na řádné odůvodnění rozhodnutí soudu – ať už přímo pro účastníka řízení jakožto jeho nositele, či pro celou společnost – je spatřován ve třech rovinách. Je korelátem práva účastníka řízení přednášet návrhy, argumenty

a námitky, aby na ně dostal od obecného soudu náležitou odpověď. Představuje zároveň jednu ze záruk, že výkon spravedlnosti není arbitrární, neprůhledný a že rozhodování soudů je kontrolované veřejností. Vytváří rovněž předpoklad pro účinné uplatňování opravných prostředků, které má účastník řízení k dispozici.

23. Evropským soudem pro lidská práva (dále jen „ESLP“) byly formulovány základní principy výkladu práva na řádné odůvodnění soudního rozhodnutí. ESLP stanovil, že nejde o právo absolutní. Pokud čl. 6 odst. 1 Úmluvy ukládá soudům povinnost odůvodňovat svá rozhodnutí, nelze to chápat tak, že by byla vždy vyžadována podrobná odpověď na každou námitku účastníka (rozsudek ve věci *Van de Hurk proti Nizozemsku* ze dne 19. 4. 1994 č. 16034/90). Rozsah odůvodňovací povinnosti se liší i podle povahy rozhodnutí.

24. Otázku, zda obecný soud (ne)dostál povinnosti odůvodnit rozhodnutí, nelze posoudit jinak, než na základě okolností daného případu (rozsudek ve věci *Ruiz Torija proti Španělsku* ze dne 9. 12. 1994 č. 18390/91). Je přitom nutno vzít v úvahu, zda argument, na který soud v odůvodnění rozhodnutí neodpověděl, je pro souzenou věc relevantní, a zda mohl mít vliv na výsledek řízení (rozsudek ve věci *Luka proti Rumunsku* ze dne 21. 7. 2009 č. 34197/02). Ústavní soud konstatuje, že skutečnosti popsané stěžovatelem v nyní řešeném případě bylo nezbytné v řízení před obecnými soudy vyhodnotit, neboť mají význam pro meritorní rozhodnutí sporu o náhradu škody proti státu.

25. Atributem práva na odůvodnění soudního rozhodnutí je řádně vyložená, logicky konzistentní a přesvědčivá aplikace práva obecným soudem. Nedostatky odůvodnění napadených rozhodnutí soudu prvního stupně, odvolacího i dovolacího soudu, ve kterých nebyly dostatečně zohledněny všechny okolnosti případu, jsou základem oprávnění Ústavního soudu k zásahu do rozhodovací činnosti obecných soudů.

26. Je otázkou výkladu, zda lze usoudit na vztah příčinné souvislosti mezi trestním stíháním (popř. vazbou) stěžovatele a vzniklou škodou. Ústavní soud nespadá do soustavy obecných soudů, a není tak zásadně oprávněn se vyslovovat k hodnocení důkazního stavu a zaujmout právní závěry stran podmínek odpovědnosti státu za škodu. Pokud však obecnými soudy nebyly zhodnoceny okolnosti namítané stěžovatelem, nelze ústavní stížností napadená rozhodnutí pokládat za řádně odůvodněná. Není proto ani možné posoudit, zda jimi bylo zasaženo i do základního vlastnického práva stěžovatele podle čl. 11 odst. 1 Listiny nebo do ústavně garantovaného práva na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím státního orgánu podle čl. 36 odst. 3 Listiny.

27. Vznik odpovědnosti státu za škodu nelze v posuzované věci o náhradu škody bez dalšího vyloučit. V řízení před Ústavním soudem ho ovšem není možno ani přímo dovozovat, protože musí být posouzen nejprve obecnými soudy, a to výkladem a použitím hmotného práva, mj. zákona č. 82/1998 Sb.

28. Otázka příčinné souvislosti byla nyní obecnými soudy posouzena neúplně, byl-li vznik škody spojován toliko s postupem likvidátora, který bezúplatně převedl dobývací prostor Svatoňovice (základní majetek obchodní společnosti SLATE – B. D. S. O., a. s.) na jinou právnickou osobu. Tvrzená majetková újma byla totiž stěžovatelem dovozována z množiny významných skutečností spojených s jeho trestním

stíháním.

29. Proti stěžovateli, který byl akcionářem a předsedou statutárního orgánu obchodní společnosti SLATE – B. D. S. O., a. s., bylo vedeno trestní stíhání pro trestný čin podvodu, a pak pro trestný čin zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění. Trestná činnost byla spojována s předmětným dobývacím prostorem a s akciemi obchodní společnosti. Stěžovatel byl v trestním řízení rozhodnutím soudu vzat do vazby (ve které byl od 25. 6. 1997 do 12. 11. 1997) a všechny akcie mu byly zabaveny. Svými podáními se stěžovatel pokoušel za trestního stíhání dosáhnout vrácení zabavených akcií, avšak neúspěšně. Trestní řízení bylo poté ukončeno zprošťujícím rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 20. 10. 2006, který nabyl právní moci dne 6. 2. 2007. Z tohoto důvodu byl stěžovatelem u obecného soudu uplatněn nárok na náhradu škody z titulu nezákonného rozhodnutí státního orgánu.

30. V případě požadavku na náhradu majetkové újmy, která byla osobě obviněného způsobena v souvislosti s trestním stíháním, je povinností soudu, pokud byl obviněný obžaloby zproštěn nebo bylo zastaveno trestní stíhání, posoudit, zda je nárok na náhradu škody proti státu opodstatněný, případně v jakém rozsahu [viz nálezy Ústavního soudu ze dne 17. 6. 2008 sp. zn. II. ÚS 590/08 (N 108/49 SbNU 567)]. Uvedeným postulátům obecné soudy v posuzované věci podle názoru Ústavního soudu nedostály.

31. Zproštění obžaloby obecně zakládá nárok na náhradu majetkové újmy proti státu z titulu nezákonného rozhodnutí, kterým se rozumí též usnesení o zahájení trestního stíhání, popř. usnesení o vzetí do vazby. Soudy proto byly povinny na základě okolností případu a důkazního stavu zvažovat, zda žalobcem tvrzená škoda (znehodnocení akcií obchodní společnosti, u kterých majetková hodnota podle stěžovatele klesla na 0 Kč) mohla být způsobena trestním stíháním nebo vazbou stěžovatele. Obecné soudy vybočily z mezí ústavnosti, pokud *a priori* a bez náležitého odůvodnění usoudily, že škoda mohla vzniknout pouze postupem likvidátora obchodní společnosti, kterým byl dobývací prostor bezúplatně převeden na jinou právnickou osobu, aniž by vyhodnotily žalobní tvrzení a veškeré okolnosti případu.

32. Stěžovatel v žalobě ze dne 8. 12. 2008 popsal vzniklou škodu jako rozdíl nominální hodnoty akcií v době před trestním řízením a hodnoty akcií po zahájení trestního stíhání, kdy mu byly akcie zabaveny a nemohl s nimi nakládat (obchodní společnost se dostala i do likvidace a byl jí ustanoven likvidátor). Stěžovatel se tak domáhal náhrady škody nikoli pro převod dobývacího prostoru, nýbrž z důvodu trestního stíhání a zabavení akcií v trestním řízení.

33. Stěžovatelem byl mimoto uplatněn nárok na náhradu škody u Ministerstva spravedlnosti České republiky již dne 27. 2. 2008. K bezúplatnému převodu dobývacího prostoru likvidátorem, od kterého soudy dovodily případný vznik škody stěžovatele, ovšem došlo až na základě smlouvy ze dne 26. 3. 2008. Stěžovatel namítal, že už v době vrácení akcií v roce 2008 po vydání trestního rozsudku o zproštění obžaloby byla hodnota akcií obchodní společnosti nulová, jak bylo možno doložit znaleckým posudkem.

34. Z obsahu žaloby je možno odkázat na následující, pro věc podstatná žalobní tvrzení, se kterými se obecné soudy v napadených rozhodnutích nevypořádaly (pozn.

ÚS: s výjimkou neuvedení plných jmen třetích osob jde o citaci):

Dne 25. 6. 1997 bylo žalobci Policií ČR – KÚV, Ostrava – pracoviště Opava sděleno obvinění s č. j. ČVS: KVV-163/40-97 pro trestný čin podvodu dle § 250 odst. 1, odst. 4 trestního zákona, dílem ve stádiu dokonatého a dílem nedokonatého, spáchaného formou spolupachatelství dle § 9 odst. 2 trestního zákona. Tohoto trestného činu se měl žalobce dopustit společně s Ing. V. M., Ing. O. R., JUDr. R. S., I. L. a Ing. I. F. Sdělení obvinění bylo odůvodňováno tím, že obvinění jako fyzické osoby za účelem majetkového prospěchu nabyli kupní smlouvou ze dne 15. 8. 1994 Břidlicový důl Staré Oldřůvky za částku 2,6 mil. Kč od Ing. F. S., který tento důl za tutéž částku koupil od Fondu národního majetku, včetně práva k těžební činnosti v dobývacím prostoru, přičemž ho v tomto jednání s Fondem národního majetku zastupoval JUDr. R. S. Vyhotoveným znaleckým posudkem od Ing. S. M. byly všechny pozemky, nemovitosti a také veškerá práva těžby (...) oceněny na částku 1 619 208 776,02 Kč s dovětkem, že vzhledem k reálné době vytěžení množství zásob lze hodnotu nerostných surovin v dobývacím prostoru odhadnout na částku řádově cca 7 mld. Kč. (...) Obvinění Ing. V. M., Ing. O. R., JUDr. R. S., I. L., Ing. I. F. a žalobce následně na základě tohoto posudku dne 15. 9. 1994 podepisují zakladatelskou listinu společnosti SLATE – B. D. S. O., a. s., se základním jměním ve výši 650 000 000 Kč tvořené nepeněžitým vkladem, oceněným znaleckým posudkem znalce Ing. S. M. (...). S takto, dle názoru vyšetřovatele, uměle nadhodnocenými akciemi SLATE – B. D. S. O., a. s., zakládají další společnosti na území severní Moravy a také vstupují do již existujících společností, čímž měla být touto činností způsobena škoda.

Následně tak byl žalobce na základě usnesení Okresního soudu v Opavě ze dne 26. 6. 1997 sp. zn. Nt 119/97, 120/97, 121/97, 123/97, 125/97 vzat do vazby, přičemž jeho stížnost byla usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 7. 1997 sp. zn. 7 To 390/97 zamítnuta. Vazba žalobce trvala od 25. 6. 1997, kdy došlo k jeho zadržení, do 12. 11. 1997. (...) Žalobce byl po 10 letech vedeného trestního řízení zproštěn obžaloby dle § 226 písm. c) trestního řádu rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 20. 10. 2006 č. j. 90 T 114/2005-2605.

Žalobce byl majitelem 25% podílu v akciové společnosti SLATE – B. D. S. O., a. s., v akciích na majitele. Jejich nominální hodnota byla stanovena na částku 100 000 Kč za jednu akcii. V tento moment, tedy před zahájením trestního stíhání byla hodnota akcií žalobce celkem 162 500 000 Kč. Po zahájení trestního stíhání byly tyto akcie zabaveny pro účely trestního řízení, tudíž byla zcela znemožněna jakákoliv činnost žalobce jako majitele akcií na majitele. Nemohl vykonávat svá akcionářská práva a ani nemohl ovlivňovat jakákoliv rozhodnutí o potřebách společnosti. (...) Byla mu tedy znemožněna jakákoliv dispozice s těmito akciemi, a nemohl tak jejich hodnotu svojí činností nikterak zhodnocovat či minimálně udržovat. Tento bezprecedentní zásah do akcionářských práv nebyl nikdy řádně zdůvodněn. Sám žalobce žádal mnohokrát o vydání akcií, přičemž upozorňoval na znehodnocení předmětných akcií a na plnou paralyzaci společnosti SLATE – B. D. S. O., a. s. Tato jeho obava se naplnila, neboť nejenže nebyl přístup k akciím této společnosti, ale zároveň byli akcionáři drženi více jak půl roku ve vazbě. Také je nutné zmínit, že policie zcela bez jakýchkoliv opodstatněných důvodů a důkazů (čemuž dal zprošťující rozsudek zapravdu) zadržovala akcie na majitele společnosti SLATE – B. D. S. O., a. s., u naprosto všech akcionářů (...).

V důsledku trestního stíhání, včetně vazby, tak je hodnota akcií rovna nule, neboť za dobu trvání trestního řízení došlo k likvidaci celé společnosti, když všichni investoři, odběratelé, spolupracovníci i další obchodní partneři z důvodu trestního stíhání žalobce a jeho nemožnosti vykonávat tak svá akcionářská práva odešli. (...)

Z výše uvedených skutečností vyplývá, že žalobci a akcionářům, kterým žalobce své akcie společnosti SLATE – B. D. S. O., a. s., prodal, byla v důsledku jeho trestního stíhání a následné nemožnosti tak vykonávat svá akcionářská práva, ať již osobně či prostřednictvím jím ovládaných společností, způsobena škoda v celkové výši 162 500 000 Kč. Z tohoto důvodu uplatňoval žalobce svou škodu způsobenou mu rozhodnutím o vazbě a trestu na Ministerstvu spravedlnosti ČR. (...)

Žalobce škodu mu způsobenou především rozhodnutím o vazbě a trestním stíháním odůvodňuje jako rozdíl mezi nominální hodnotou akcií a hodnotou akcií po zahájení trestního stíhání. (...) Škodu způsobenou žalobci v celkové hodnotě 162 500 000 Kč je nutno snížit o nominální hodnotu akcií v částce 85 400 000 Kč. Akcie o nominální hodnotě 85 400 000 Kč byly převedeny smlouvami o převodu cenných papírů ještě před zahájením trestního stíhání. (...) Proto žalobci vznikla v důsledku neoprávněného trestního stíhání škoda ve výši 77 100 000 Kč.

35. Rozhodnutí obecných soudů o nároku na náhradu škody proti státu nebyla dostatečně odůvodněna, neboť soudy v rámci právního posouzení nevyhodnotily všechny okolnosti případu a především již žalobní tvrzení o nároku na náhradu tvrzené majetkové újmy. Otázka příčinné souvislosti mezi nezákonným rozhodnutím o zahájení trestního stíhání (i rozhodnutím o zabavení akcií, popřípadě o vazbě) a vznikem škody tedy obecnými soudy nebyla posouzena přezkoumatelným způsobem. Soudy byly přitom povinny se zabývat tím, zda byl pokles hodnoty akcií buď následkem trestního stíhání, vazby a zabavení akcií orgány státu, nebo zda mohlo být znehodnocení akcií vyvoláno postupem likvidátora, tj. bezúplatným převodem dobývacího prostoru, či snad jinou související skutečností.

36. Je na obecných soudech, aby na podkladě okolností případu řádně zhodnotily, zda v předmětné věci nárok na náhradu škody proti státu stěžovateli vznikl. Napadená rozhodnutí obecných soudů z ústavního pohledu neobstojí, neboť svým nedostatečným odůvodněním založila porušení principů spravedlivého procesu ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny.

V.

Závěr

37. Ústavní soud na výše uvedeném základě ústavní stížnosti vyhověl a za konstatování porušení základního práva stěžovatele na spravedlivý proces, garantovaného čl. 36 odst. 1 Listiny, rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 28. 7. 2011 č. j. 70 Co 317/2011-94, rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 24. 2. 2011 č. j. 27 C 267/2008-78, jakož i usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 3. 2013 č. j. 28 Cdo 122/2012-110, zrušil [§ 82 odst. 2 písm. a) a odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu].

38. O ústavní stížnosti bylo rozhodnuto bez nařízení jednání, neboť Ústavní soud dospěl k závěru, že by od něj nebylo možno očekávat další objasnění věci (§ 44 zákona o Ústavním soudu).

Poučení: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 22. prosince 2015

Ludvík David
předseda senátu